

Op een natuurlijke manier ontstaan....

.... en toch door God gewild

Het Darwinjaar 2009 leverde een schat aan boeken op over Darwin, evolutie en geloof. René Fransen, bioloog en wetenschapsjournalist, schreef een boek dat vooral voor de eigen achterban bedoeld lijkt te zijn: de evangelische en reformatorische kerken, waar de bezinning over wetenschap en geloof min of meer nog moet beginnen. Op een kundige manier schetst Fransen in *Gevormd door sterrenstof* een beeld van onze huidige wetenschappelijke kennis en trefzeker legt hij de vragen bloot die er liggen op het vlak van wetenschap en geloof.

Fransen begin zijn boek met twee hoofdstukken, waarin de huidige kennis over de kosmos en de wetenschappelijke bewijsvoering van evolutie vakkundig worden uitgelegd. De titel van het boek is ontleend aan het inzicht dat alle materie op aarde gevormd is in het binnenste van een ster en aan het einde van de levenscyclus van die ster bij een supernova-explosie de ruimte is in geslingerd. Dit is een duizelingwekkend perspectief. De atomen waaruit ik ben gevormd, zijn gesmeed in het binnenste van een ster, die miljarden jaren geleden aan zijn eind is gekomen. In de Bijbel lezen we: God vormde de mens uit de aarde; Hij sprak en het was er. Hoe verhoudt zich deze oude tekst tot wat we nu wetenschappelijk weten? Dat is het thema van dit boek.

In zijn hoofdstuk over evolutie is de auteur dichtbij zijn eigen vakgebied. Uitgelegd wordt hoe DNA zich soms kan verdubbelen, hoe virussen hun DNA achterlaten bij hun gastheer, enz. Een klassiek argument tegen evolutie is dat er te veel 'missing links' zijn. Fransen zegt hierover: 'het fossielenarchief is incompleet, maar zeker geen rommeltje'. Vervolgens wordt uitgelegd dat het afwijkende biotoop op eilanden sinds Darwin een argument is voor evolutie. Door onze kennis van DNA en welke veranderingen er allemaal kunnen plaatsvinden hebben we een aanvullend argument voor evolutie. Men kan traceren hoe bepaalde veranderingen in een bepaalde orde of familie van dieren of planten hebben plaatsgevonden. Samen met de apen zijn wij mensen niet in staat vitamine C aan te maken. Dit komt door de beschadiging van het DNA op een specifieke plek door het binnendringen van een virus. De kans dat wij samen met de apen toevallig op precies dezelfde plek deze mutatie hebben is astronomisch klein.

Op wetenschappelijke gronden wijst Fransen het creationisme af. In de opzet van Intelligent Design heeft hij evenmin vertrouwen. Vraag is uiteraard wel wat de wetenschappelijke gegevens betekenen voor het christelijk geloof. De auteur zoekt op dit punt naar een 'consonantie', waarbij beiden hun eigenheid behouden.

Terecht wijst Fransen erop dat er geen een Bijbellezer is die alles van de Bijbel letterlijk neemt. Het is in christelijke kerken bijvoorbeeld niet gebruikelijk om in geval van verleidingen handen af te hakken en ogen uit te rukken. Toch is dat wel wat Jezus letterlijk in de Bergrede zegt. Wie Genesis 1 leest als een letterlijk verslag stuit op bizarre problemen, bijv. hoe kan er al gras zijn voordat de zon en de maan geschapen zijn? Het gaat in Genesis om de boodschap. Niet helemaal consequent in deze lijn is de uitspraak van Fransen dat de beschrijving van de schepping in Genesis 'historisch betrouwbaar' is (177).

Jammer is het dat scheppingsoverleveringen buiten Genesis (zie hiervoor [elders](#) op deze website) volledig buiten beeld blijven. Wie de Bijbelse teksten in zijn oorspronkelijke context leest, ontdekt dat er een brug te slaan is tussen onze moderne ervaring van zinloosheid en het overwinningmotief dat we vinden in bijv. Job 26, Psalm 74 en Gen 1. Schepping betekent: God brengt orde in de chaos.

God maakt de aarde bewoonbaar (Jesaja 45:18).

Ook is het spijtig dat er geen voetnoten zijn bij de zienswijze van belangrijke theologen uit het verleden als Calvijn en Augustinus.

Hoofdzaak is dat in dit boek een serieuze poging wordt gedaan om de boodschap van de Bijbel in de moderne tijd te plaatsen. De auteur heeft een zeer groot gebied moeten bestrijken in zijn beschouwing. Het is daarom te hopen dat dit boek zijn weg zal weten te vinden in reformatorische en evangelische kringen.

Jart Voortman